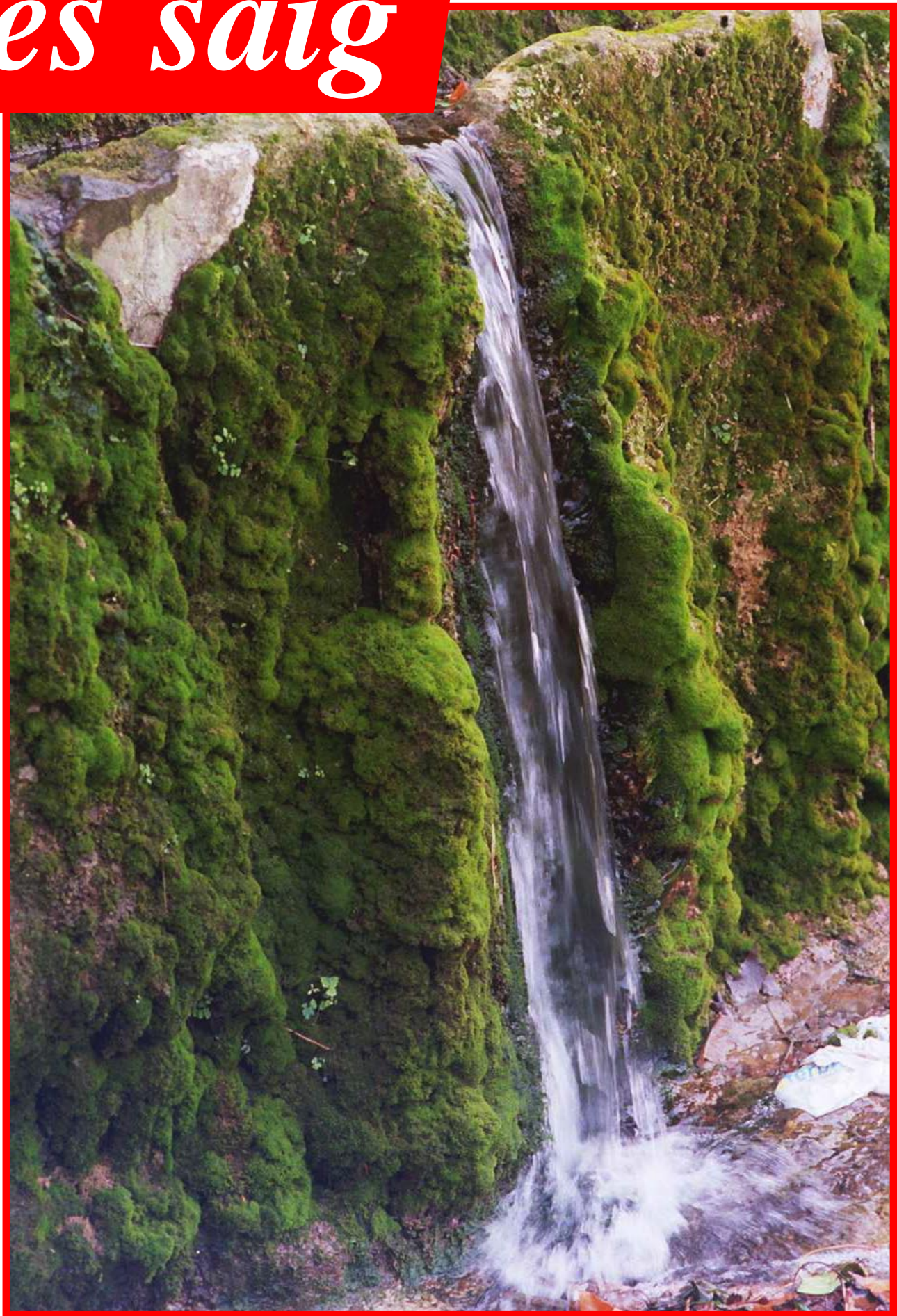

es saig

Grans homes? No, gràcies

Havíem pensat de començar a parlar de les pròximes eleccions, perquè en un tres i nores hi serem; però de moment l'ambient electoral és molt fred, a penes n'hem sentit comentaris i per tant poc hi ha per explicar. Sembla que es presentaran quatre candidatures, les mateixes que fa quatre anys, i les perspectives no ofereixen grans novetats. Així que ja en parlarem més endavant.

Qui més qui manco s'esperava que a hores d'ara hauria esclatat la guerra a l'Iraq (No descartam que quan rebreu la revista ja n'hi hagi, de guerra, perquè entre el moment que escrivim aquest editorial i la sortida de la impremta passaran deu o dotze dies). Mentrestant, el clam popular en forma de nombroses manifestacions i l'oposició de molts de països l'han ajornada, però tot fa pensar que es tracta d'un ajornament i que Bush i els seus escolans d'amèn no tenen cap intenció de fer-se enrere dels seus plans. Tiraran endavant, amb consens o sense, amb l'arrogància i la prepotència de qui té la paella pel mànec.

Mirau: ens enfrontam a una situació perillosíssima. Una persona que té un poder pràcticament il·limitat, a qui ningú pot aturar per la força, i que es creu l'Eix del Bé, l'encarnació del Bé, i qui no el segueixi a ulls clucs està en el bàndol contrari. Fa prop de tres-cents anys, Montesquieu ja va preveure aquest cas. Recordem que aquest senyor elaborà la doctrina de separació dels tres poders fonamentals de l'estat, el legislatiu, l'executiu i el judicial. Aquesta doctrina, amb les adaptacions pertinents, és la que regeix la vida institucional de totes les nacions civilitzades i democràtiques. Idò bé, un personatge de Montesquieu diu: "Que un home estigui per damunt de la humanitat, costa massa car a tots els altres". A hores d'ara, la supèrbia i fatxenderia d'en Bush ens pot costar ben cara; a tots, i especialment als pobres iraquians; i en aquest "pobres iraquians" evidentment no hi entren Saddam ni els botxins que li fan la feina bruta.

(Per cert, ja que ha sortit el principi de separació de poders, comprovam dia a dia que a l'estat espanyol, amb la majoria absoluta, les fronteres que separen aquests poders gairebé desapareixen i reculam com a nació civilitzada).

Tornant al discurs d'abans, la dels grans homes salvadors de la humanitat, Josep Pla ho tenia clar. Diu: "No són pas gaires, per fortuna, és clar. Els grans homes han fet moltes coses, però l'autèntica calibració del seu volum històric depèn de la quantitat d'homes que han contribuït a fer matar". I afegeix: "A mi, personalment, els grans homes em fan basarda. Em fan una por cerval". En un altre lloc, parlant de Napoleó, diu: "Resulta enormement car, sanguinari i incòmode. Els grans homes han donat sempre el mateix resultat". I ara hem topat amb un d'aquests genis que es creuen indispensables, providencials, redemptors del llinatge humà. Evidentment en Bush és una perfecta mediocritat, són les circumstàncies allò que el fa tan poderós. Però l'únic que en sortirà seran quantitats de morts fabuloses i ingents dosis de dolor humà. I petroli, això sí, petroli ben controlat i al preu que a les multinacionals els interressi.

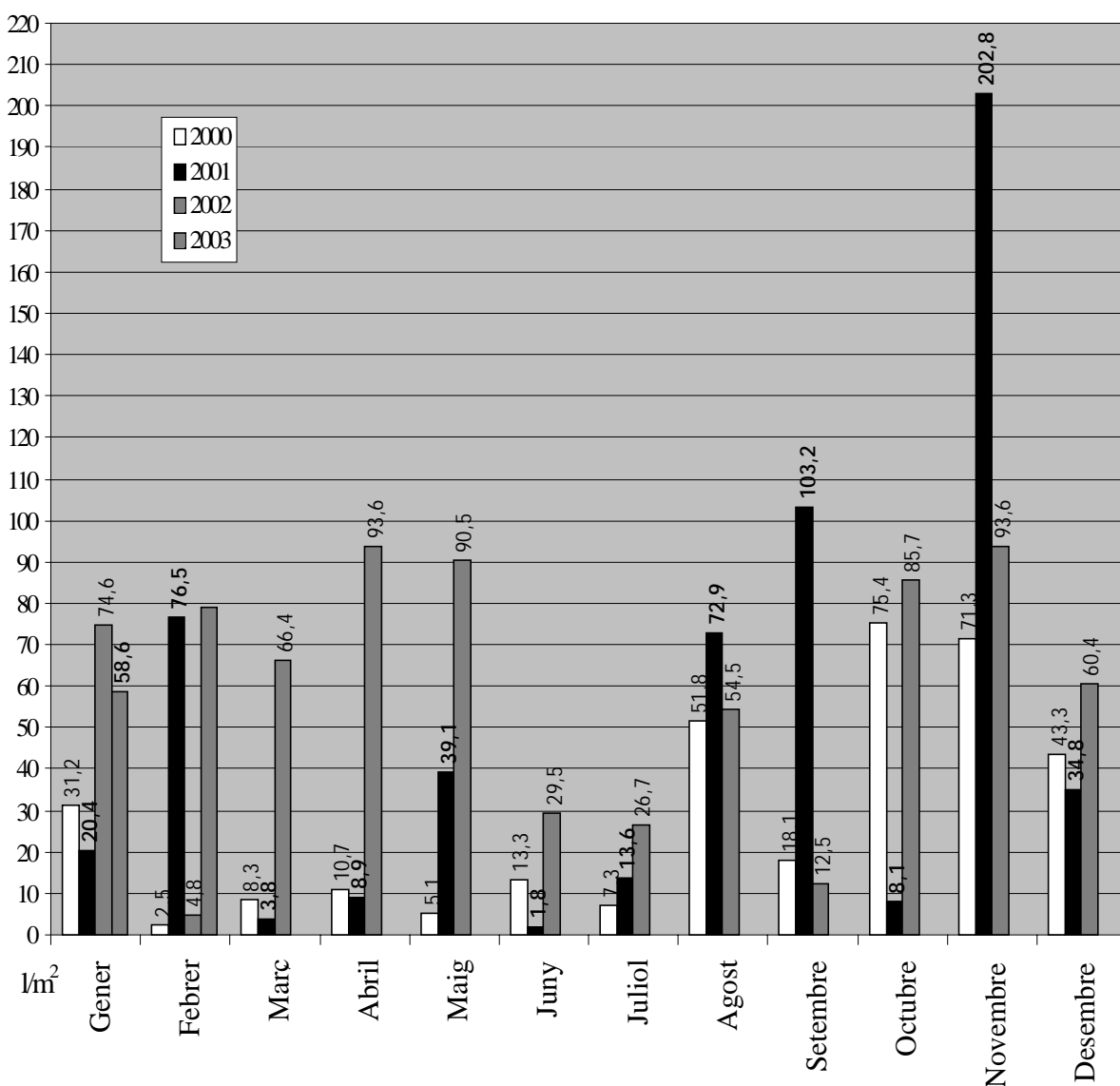

PORTADA
Font de Randa
Fotografia de Miquel Serra

Sumari

- 2 Editorial
- 4 Pluviòmetre
- 5 Calaix de sastre
- 6 M'han dit que diuen
- 7 Moviment demogràfic
- 8 Sabeu on és?
- 9 L'Ajuntament informa
- 12 PSM-EN d'Algaida
- 13 Noticiari de l'OCB
- 13 Notícies
- 14 Economia
- 15 Glosa
- 16 Salut
- 18 Fotografia antiga
- 19 El sant del mes
- 20 Pregó de Sant Honorat
- 24 Sobre astronomia
- 25 Una passejada, dues estampes
- 26 Esports
- 27 Titoieta Ràdio
- 28 Ses Escoles
- 30 Fira Agroalimentària
- 32 Un variat de poesia
- 33 Fa vint anys
- 36 Una xerradeta amb...

El mes de gener es va tancar amb un total de 58,6 litres, molta pluja tractant-se d'un mes que per regla general no destaca en aquest aspecte. Però és que el mes de febrer encara l'ha superat, perquè fins dia 20 ja s'havien recollit 79,1 litres.

Ara bé, un detall que crida l'atenció en consultar les anotacions de l'apotecari Gabriel Martorell és que predominen els dies de pluja, són majoria els que assenyalen plogudes més o manco importants; això vol dir que no es tracta de pluges torrencials i esporàdiques, sinó de brusques persistents i assenyades, una manera de ploure que semblava que ja s'havia perdut; és cert, però, que moltes terres ja no s'ho poden beure.

Conte ortogràfic

En un temps llunyà hi havia un déu anomenat Petroli que era molt generós amb les criatures mortals, perquè els regalava una poció màgica per endolcir-los la vida; encara que només les persones benestants en notaven els efectes miraculosos. A més, el déu Petroli cometé l'error de jubilar-se sense deixar testament; millor dit, se'n trobà un, però incomplet; hi faltaven els signes de puntuació. L'escrit deia el següent:

“Deix els meus béns al pontífex Bush no al banyeta Saddam tampoc no heu de fer hereus els escolanets Aznar i Blair mai de cap manera beuratge màgic per als inútils de l'ONU tot el que he dit és el meu desig.”

Petroli

El text no tenia sentit i els possibles hereus acordaren que cadascun presentaria per escrit la seva pròpia interpretació afegint-hi els signes de puntuació que faltaven, a fi de trobar-ne la interpretació correcta. I, en efecte, el pontífex Bush el presentà així:

“Deix els meus béns al pontífex Bush, no al banyeta Saddam. Tampoc no heu de fer hereus els escolanets Aznar i Blair. Mai, de cap manera, beuratge màgic per als inútils de l'ONU. Tot el que he dit és el meu desig.”

Petroli

La versió del banyeta Saddam era un poc diferent:

“¿Deix els meus béns al pontífex Bush? No: al banyeta Saddam. Tampoc no heu de fer hereus els escolanets Aznar i Blair. Mai, de cap manera, beuratge màgic per als inútils de l'ONU. Tot el que he dit és el meu desig.”

Petroli

Els escolanets Aznar i Blair també manipularen el text a conveniència:

“¿Deix els meus béns al pontífex Bush? No. ¿Al banyeta Saddam? Tampoc, no. Heu de fer hereus els escolanets Aznar i Blair. Mai, de cap manera, beuratge màgic per als inútils de l'ONU. Tot el que he dit és el meu desig.”

Petroli

Però els qui demostraren un amor més gran per les frases interrogatives varen ser els de l'ONU, perquè varen escriure:

“¿Deix els meus béns al pontífex Bush? No. ¿Al banyeta Saddam? Tampoc, no. ¿Heu de fer hereus els escolanets Aznar i Blair? Mai, de cap manera. ¿Beuratge màgic per als inútils de l'ONU? Tot. El que he dit és el meu desig.”

Petroli

Davant la falta d'acord entre els personatges —cadascú defensava que el testament vertader era el seu— va intervenir, per posar pau, el déu Sol, que era el pare de tots els déus. Decretà que s'havien acabat les estirades i ordenà l'expropiació forçosa de la poció màgica, perquè realment el déu Petroli no havia testat, com demostrava la interpretació correcta del text, que era la seva:

“¿Deix els meus béns al pontífex Bush? No. ¿Al banyeta Saddam? Tampoc. No heu de fer hereus els escolanets Aznar i Blair. Mai, de cap manera, beuratge màgic per als inútils de l'ONU. Tot el que he dit és el meu desig.”

Petroli

I a aquest, al déu Petroli, culpable de tot l'embolic per la seva desbaratada ortografia, el castigà a llegir el llibre *Manual de gramàtica per a travats i carabassots*, fins al final de tots els segles.

Ja ens ho havien dit altres vegades, però es veu que fa una mesada fou pitjor que mai: quan miren els comptadors d'aigua, és normal que qualche porteta quedi sense tancar, i llavors hi ha el perill que un cotxe la fereixi o que qualcú, que tengui ganes de jugar, obri el grifó i hi hagi aigua per tot el carrer o que el tanqui i deixi la casa sense líquid. El tema, com hem dit abans, és que a la darrera lectura devien frisar d'acabar i el que abans era “qualque” porteta foren la majoria de portetes.

Ens han dit que la campanya electoral ja està en marxa. La veritat és que ho hem cregut perquè la persona que ho digué és de fiar, però els comentaris que sentim pel poble sobre aquest tema són inexistents. Sí, de tant en tant es comenta si un partit ja té la llista feta, un altre no sap qui ha de posar de primer, un altre només té el primer... I pel que fa a travesses electorals, pareix que és un poc prest per fer-les seriosament, i amb missions posades; això, en tot cas, haurà de ser el mes que ve.

No sabem si té res a veure amb eleccions, però ens digueren que un grup de joves, simpatitzants o afiliats a un partit polític, un divendres vespre penjaren una pancarta al cadafal amb un “No a la guerra” ben gros. L'endemà de matí va aparèixer cremada. El mateix dissabte en penjaren una altra, igual; i també igual: el diumenge, cremada. La tercera sembla que va durar més dies. El dubte és si la qüestió és política o senzillament ganes d'emprenyar...

Hi ha un tema, del qual en sentírem parlar més abans de ser aprovades que ara, que ja estan vigents: les normes subsidiàries. La veritat és que semblava que, una vegada en vigor, havien de sortir a la venda solars i més solars i que, amb tanta oferta, els preus tant de trasts com de cases velles, havien de baixar, i molt. Idò, pel que hem sentit, res de res; si es ven qualche casa vella, és a preus d'abans de les normes. Així mateix hem sentit parlar de reunions i projectes d'urbanitzacions..., però la cosa no va tan ràpida com esperava la gent.

El fet que Correus estigui a plaça fa que molta gent que va a berenar o a prendre un cafè s'adoni de la quantitat de persones que diàriament s'aturen a l'oficina. I la majoria hi van en cotxe, perquè, com és lògic, els apartats són de gent que viu als afores del poble. Aquí, a plaça, deixen el cotxe enmig del carrer i com que és qüestió de pocs minuts, normalment no passa res. El que comentava un és a veure si passava el mateix a l'apotecaria i allà ho han solucionat amb un “càrrega i descàrrega” que, si es respecta, soluciona el problema.

Perquè això de respectar les normes de circulació no és gaire freqüent al nostre poble. No, ja sabem que no n'havíem de parlar més, però... És que l'altre dia un anava ben empipat, perquè a la sortida del carrer de la Farinera per entrar a Cavallers li feren ben a prop i encara li donaren una bona passada... I és que

darrerament les retxes grogues dels voltants del Pere Capellà s'han esborrat del tot i, clar, hi ha cotxes pertot; el problema, a part dels autocars o camions que tenen dificultats per voltar, és que no es veu gens ni mica si ve qualcú de la part del cementeri... Bé, voleu que no en parlem més?

En tot cas, ja en parlarà el Camestortes, que ja és aquí, com cada any. En podrà dir moltes, de coses que no van gaire fines pel nostre poble. Segurament retraurà moltes coses a l'Ajuntament, però és curiós: si ho diu en Camestortes, no passa res. Però si ho diu aquest Sord, la cosa ja no cau tan bé... I això que aquí no feim més que repetir el que sentim pel carrer i encara procuram dir-ho amb paraules més "suau" que les que sentim qualche vegada.

També fa massa vegades que ho comentam, però és un comentari que surt a totes les rotlades: enguany plou molt. I en general la gent està contenta de tenir un any plujós, després de tanta sequera... Però ja hi ha pagesos que dubten de poder sembrar, tanta d'aigua hi ha pertot. Per sort, no podem fer ploure o aturar de ploure, perquè això sí que seria fotut: mai ens posaríem d'acord. La veritat és que feia anys que no teníem un hivern com enguany, amb plogudes que duren un grapat de dies, i fred, molt de fred i neu.

Un Sord

Defuncions

Jerònia Vich Salvà

Ens deixà dia 23 de gener
als 94 anys.

Llorenç Blascos Palomina

Va morir dia 29 de gener
als 91 anys.

Miquel Miralles Mayol

Va morir dia 16 febrer
als 61 anys.

Jaume Oliver Oliver

Ens deixà dia 21 de febrer
als 89 anys.

Una **taula** és: “un moble format per una peça llisa i plana col·locada horitzontalment sobre un o més peus o suports”. La que us mostrem a la fotografia d'avui està composta per una mola de molí sostinguda per quatre peces de marès posades de cantell.

Una taula també pot ser una porció de terreny de forma quadrangular, separada de les altres per cavallons o solcs, i destinada a sembrar-hi una espècie determinada d'hortalissa.

“Taula de logaritmes” i “taula de multiplicar”: Són un conjunt de dades numèriques presentades de manera que poden ser consultades còmodament.

“Fer taules”: Situació dels jocs d'escacs i de dames en què cap dels dos jugadors no pot guanyar la partida a causa de la posició especial de les peces.

“Tenir poques taules”: Tenir poca experiència de la professió teatral i per extensió de qualsevol activitat professional.

Refranyer

“A la taula, santa paraula”. “A la taula i al llit, al primer crit”: Significa que ningú se sol fer esperar quan el criden a menjar o a dormir. “Qui canta a la taula i pixa en el llit, no té el seny complit”.

Cançó

A ca nostra, quan dinam,
a sa taula sempre en queda;
ben diferent de ca teva,
que, com llevau sa panera,
tots estau mig morts de fam.

Pista

Aquesta massissa taula es troba situada a l'ombra d'un esponerós lledoner, dins les terres que envolten un restaurat molí fariner de vent algaidí tanqueter. La mola que serví per construir la taula fou davallada de la part alta de la torre l'any 1950. Aquest molí té nom de rei d'Orient, en diminutiu.

Solució del mes passat

L'estàtua d'aquesta secció del mes passat, que representava un emperador romà, fa companyia a una altra decapitada per qualche bàrbar, a banda i banda del porxo d'entrada a la fàbrica de Can Gordiola, vora la carretera de Manacor.

Constitució de la Junta Local de Protecció Civil

El passat 20 de febrer es va constituir la Junta Local de Protecció Civil. Aquest és un òrgan d'assessorament del batle abans, durant i després que es produeixi una catàstrofe o calamitat pública. Elaborar el Pla d'Emergència Municipal, la prevenció d'incendis, la realització de simulacres són, entre altres, competències que té l'Ajuntament en Protecció Civil i que aquesta junta haurà d'impulsar juntament amb el cos de voluntaris i en coordinació amb altres organismes com és el cas de la Guàrdia Civil.

La junta està formada per:

President:	Jaume Jaume i Oliver, batle d'Algaida.
Vicepresidenta:	Antònia Ramis Oliver, regidora delegada de Protecció Civil.
Secretari:	Antoni Amengual Frau, secretari de l'Ajuntament.
Vocals:	<p>Francesc Ramis Oliver, regidor de sanitat.</p> <p>Guillem Fiol Gelabert, batle pedani de Pina.</p> <p>Bernat Sureda Ballester, coordinador de la Policia Local.</p> <p>Juan Núñez Jiménez, comandant del post de la Guàrdia Civil.</p> <p>Jaume Fullana Juan, president de l'Agrupació de Voluntaris.</p> <p>Gabriel Oliver Fullana, representant del Club de Radioaficionats.</p> <p>Gabriel Vich Miralles, director del CP Pare Pou.</p> <p>Isabel M. Roca Cortés, delegada del personal de l'Ajuntament.</p>

Sondeig a Marina

El Consorci d'Aigües d'Algaida, integrat per l'Ajuntament d'Algaida i el Govern de les Illes Balears, ha iniciat un sondeig a la zona de Marina. En el cas que els resultats de les proves de cabal i les anàlisis fossin correctes, l'aigua d'aquest pou servirà per reforçar els diferents pous que en aquests moments subministren aigua a Algaida.

Presentació del llibre *Memòria*

El passat 31 de gener, a l'auditori del casal Pere Capellà, es va presentar la segona edició del llibre de Rafel Antich Servera, *Memòria als republicans víctimes de la repressió feixista a Algaida durant la Guerra Civil de 1936*. Editat per l'Ajuntament d'Algaida, és el volum núm. 2 de la col·lecció Pere Capellà que fou publicat en la seva primera edició l'any 1993.

Subministrament d'aigua, a Pina

Les analítiques de l'aigua del pou realitzat pel Consorci d'Aigües d'Algaida a la pleta de son Jordà, dins el terme municipal de Sencelles, han donat concentracions de sulfats més altes de les permeses per la Conselleria de Salut i Consum. Per aquest motiu queda descartat dur l'aigua d'aquest pou a Pina.

Això fa suposar que les làmines de guixos s'estenen dins el pla de Sencelles fins passat la zona de cas Canar. Aquest fet determina plantejar altres solucions que en aquest moment s'estan estudiant per part del tècnics de la Direcció General de Recursos Hídrics.

Al mateix temps, s'estan iniciant els

tràmits per a la instal·lació dels comptadors i així poder subministrar aigua, encara que en un principi no sigui potable, a Pina. Per això, i una vegada que es tinguin els resultats de l'aigua que s'ha de subministrar, es convocarà els veïns de Pina a una reunió per explicar per part de l'Ajuntament i per part de l'empresa concessionària dels tràmits que s'ha de seguir per connectar l'aigua.

Subministrament d'aigua, a Randa

Les contínues pluges han provocat la filtració de les aigües de correntia superficial al pou que subministra l'aigua potable al nucli de Randa, que està situat a les alzines de can Bondia, vora la carretera de Lluçmajor. Això ha provocat un augment de coliforms a l'aigua. Per tal d'eliminar-los i mantenir la potabilitat de l'aigua s'ha augmentat la cloració. Per aquest motiu, s'ha repartit un ban de batlia avisant a la població que no empri aquesta aigua per beure ni per usos alimentaris, ja que actualment no es pot garantir la seva potabilitat.

Per solucionar aquest problema s'han realitzat obres a l'entorn del pou per tal d'evitar l'embassament d'aigua als seus voltants. Aquestes obres han consistit en la col·locació de canonades per desviar l'aigua que s'acumula en aquest indret cap a la cuneta de la carretera de Lluçmajor.

Una vegada realitzades aquestes obres, es faran noves analítiques per determinar si s'han corregit les concentracions de coliforms i si és així notificar-ho als veïns de Randa.

Ruta cicloturística

Tècnics de la Conselleria de Turisme han presentat a l'Ajuntament el projecte per realitzar rutes cicloturístiques dins el municipi d'Algaida. Aquestes obres consisteixen en la millora del paviment dels camins públics afectats i en la senyalització adient d'aquest indrets, amb la finalitat d'habilitar-los com a rutes per als ciclistes.

El primer projecte presentat, les obres del qual començaran aviat, és el camí de son Miquel Joan, des de Lluçmajor fins al carrer del Sol a Algaida. És el primer tram d'un projecte global, la segona fase del qual consisteix en la habilitació del camí de Castellitx, per Binicomprat, per seguir fins a Randa i posteriorment enllaçar amb la pujada al Santuari de Gràcia per la part de Lluçmajor.

Aquests projectes estan finançats íntegrament per la Conselleria de Turisme, amb fons procedents de l'ecotaxa.

Obres al santuari de Gràcia i a sant Honorat

El passat 18 de febrer el president del Govern de les Illes Balears, Francesc Antich, va visitar les obres de consolidació de les roques que es realitzen al santuari de Gràcia i a l'ermita de sant Honorat. Acompanyaren el president, el conseller de Presidència, Antoni Garcias, els batles de Lluçmajor i Algaida, el rector de la parròquia de Lluçmajor, el vicari episcopal, el superior de sant Honorat i l'encarregat del santuari de Gràcia, entre altres.

Durant la visita, tant el director de l'obra com els tècnics de l'empresa que realitza les obres explicaren les solucions adoptades per evitar lliscaments de les roques i caiguda de pedres.

Obres de millora de camins

Durant el mes de febrer s'han iniciat obres de millora en el paviment de diferents camins, que han consistit a tancar els clots que, a causa de l'antiguitat del paviment i agreujat per les constats pluges, s'han deteriorat. Aquestes obres continuaran a diferents camins.

Punt per als contenidors de fems, al carrer del Sol

A la sortida del camí de son Bernat Reus, al camí de son Miquel Joan, s'està habilitant un indret per col·locar els contenidors de Vicepresident d'AMUNSE i batle d'Ocotol

i Gabriel Antonio Zeledón Gómez, tècnic d'AMUNSE; acompanyats pel president de la Mancomunitat del Pla de Mallorca, Joan Font, i els responsables dels Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació, Catalina Socias i Antònia Rosselló. Foren rebuts a la casa de la vila pel batle i tota la corporació.

Després, a la conferència que realitzaren al casal Pere Capellà, explicaren els problemes que tenen als seus municipis i les solucions que apliquen a través de les ajudes de cooperació municipal per poder millorar les seves infraestructures. El seguiment d'aquest projecte el realitza la tècnica del Fons Mallorquí, desplaçada a Centreamèrica, Antònia Rosselló.

Nota d'aclariment sobre l'oferta pública de treball de l'Ajuntament

Durant el mes de febrer una empresa va col·locar publicitat on s'anunciaven places de la plantilla de l'Ajuntament. Per aclarir les possibles confusions o dubtes que aquesta publicitat hagi pogut provocar, l'Ajuntament d'Algaida vol fer constar el següent:

1. La plantilla municipal de personal per a l'any 2003, aprovada conjuntament amb el pressupost municipal, no contempla l'increment de noves places destinades al personal, sigui interí o definitiu.
2. Efectivament, l'any passat, el batle va aprovar per decret l'oferta pública de treball on hi ha les places d'un auxiliar administratiu, d'un ordenança i tres d'auxiliar de policia local. Aquesta oferta està destinada a cobrir de manera definitiva les places esmentades que en l'actualitat estan en caràcter d'interinitat; la publicació de l'oferta pública al BOE és un tràmit obligatori per poder convocar les oposicions. Això no suposa en cap moment un increment de la plantilla municipal de personal.
3. El moment en què l'Ajuntament convoqui les oposicions per cobrir de manera definitiva aquestes places que actualment estan cobertes per personal interí ho publicarà oportunament perquè tots els interessats en tinguin coneixement.
4. Aquesta campanya de publicitat fou per iniciativa d'aquesta empresa, sense consultar en cap moment l'Ajuntament.

Pere Sales serà el candidat a la batlia d'Algaida pel PSM-EN

L'Agrupació d'Algaida, Pina i Randa del PSM-EN ha elegit en Pere Sales Mascaró (1969) com a cap de llista de la candidatura del PSM al municipi d'Algaida. Pere Sales és actualment el primer tinent de batle i regidor delegat d'educació, cultura i esports de l'Ajuntament d'Algaida, arran del pacte progressista entre el PSOE (5 regidors) i el PSM (1 regidor) signat després de les eleccions locals de 1999. Segons Pere Sales, "la nostra decidida participació en el govern de l'Ajuntament ha demostrat que

sabem governar i ens hem guanyat la confiança de moltes persones. Ara hem de saber mantenir aquesta confiança". L'Agrupació del PSM d'Algaida pretén presentar una candidatura renovada i un programa electoral basat en els tres pilars del partit: el compromís social, l'ecologisme i la defensa de la identitat cultural. Pere Sales creu fermament en la corresponsabilitat o responsabilitat compartida entre governants i veïns per aconseguir una autèntica democràcia.

Per un programa electoral obert i participatiu

L'agrupació del PSM-EN d'Algaida, Pina i Randa ha començat a elaborar el programa electoral que presentarà a les pròximes eleccions locals que se celebraran el 25 de maig.

Des d'un ideari d'esquerres, nacionalista i ecologista volem fer un programa amb la gent i per a la gent.

Per això et demanem la teva col·laboració. Ens interessa rebre els teus suggeriments i proposicions.

A partir de les teves aportacions, els diferents grups de feina que hem format s'encarregaran de redactar propostes meditades, concretes i realistes. **La teva veu és important.**

Grups de treball per elaborar el programa electoral del PSM-EN

- 1. Pina i Randa:** *resposta a les necessitats específiques d'aquests dos pobles...*
- 2. Administració municipal i relacions amb els veïns i veïnes:** *quins serveis ha d'oferir l'ajuntament als veïns i veïnes. Personal necessari perquè funcioni un ajuntament. Com s'ha de finançar un ajuntament: ajudes europees, del Govern, del Pla d'Obres i Serveis del Consell, accés a crèdits, efectes de l'aplicació de la Llei d'estabilitat pressupostària...*
- 3. Urbanisme i circulació:** *aplicació de les normes subsidiàries, disciplina urbanística, rehabilitació de habitatges, via de circumval·lació, estacionaments, transport públic...*
- 4. Medi ambient:** *recollida de fems, punts verds, reciclatge, contaminació, estalvi d'aigua i energia...*
- 5. Sanitat i Serveis Socials:** *suport a l'associació de persones majors, centre de dia, serveis mèdics, salut pública, serveis socials, ajuda al tercer món...*
- 6. Agricultura, comerç, indústria i innovació:** *promoció del consum al poble, subvencions i ajudes per a empreses, estat del camins rurals, lluita contra les plagues, relacions i suport amb la Cooperativa, utilització de les noves tecnologies...*
- 7. Cultura, Educació, Esports i Festes:** *Col·legi Públic, relacions amb l'AMPA, Escola Municipal d'Infants, Escola Municipal de Música, Educació d'Adults, Biblioteca Municipal, suport a les entitats, promoció de l'esport, suport als clubs esportius, dinamització de les festes...*
- 8. Joventut:** *polítiques juvenils d'altres institucions, Casal de Joves, Punt d'informació juvenil...*

Pots fer arribar les teves aportacions a l'adreça de correu electrònic: algaida@psm-entesa.org o bé directament al cap de llista Pere Sales, telèfon: 971 12 57 30

Activitats previstes

Diumenge dia 16 de març: Excursió al barranc de Biniaraix i la font d'Es Verger, al terme de Sóller.

Si el nombre de persones interessades és suficient, volem llogar un autocar; això ens permetrà fer l'excursió en sentit sempre descendent començant a Son Torrella i acabant a Biniaraix. Les persones interessades us podeu apuntar als telèfons 665040 i 125308.

La sortida serà, com sempre, a les 9 hores des de la plaça.

El passat dia 26 de gener férem una excursió pel Parc Natural d'Es Verger i Aubarca, pel terme d'Artà. Aquí teniu un retratista caçat "in fraganti" i la vintena llarga d'excursionistes que gaudiren d'un paisatge esplèndid

El Pare Batllori ens ha deixat

El passat dia 9 de febrer moria, als 93 anys, el pare Miquel Batllori Munné, jesuïta, i un dels intel·lectuals més importants que ha donat el nostre país. Tots els mitjans de comunicació s'han fet ressò de la notícia i segurament pensareu que aquest no és el lloc més adient per parlar-ne, perquè tot el que es podia dir, ja s'ha fet.

Si en parlem aquí és per recordar que el pare Batllori va dedicar una petita part de la seva gran tasca d'investigador al nostre país, també jesuïta com ell, el pare Bartomeu Pou. El pare Batllori va venir a Mallorca després de la guerra incivil, i aquí visqué des de l'any 1941 al 1947 fent classes a Monti-sion, mig exiliat, a la postguerra, perquè era un liberal (segons paraules del seu editor, Eliseu Climent).

L'any 1946 es publicava el segon volum de la Biblioteca Raixa, de l'Editorial Moll, *Cartas del Padre Pou al Cardenal Despuig*, amb un estudi preliminar del pare Miquel Batllori, on ofereix una extensa biografia del filòsof algaidí. De les poc més de tres-centes pàgines que té el llibre, dues-centes vint-i-cinc corresponen a l'estudi preliminar. Per acabar, recordarem que dins les obres completes del pare Batllori, amb un total de deu volums voluminosos, n'hi ha un dedicat en gran part a estudiar l'obra del pare Pou.

Si el món fos un avió ⁽¹⁾

És bonic viatjar en avió. I emocionant. Un pensa en els llocs i en les persones encara estranyes que hi trobarà quan arribi.

Pensem ara en un vol un poc diferent, però igual d'emocionant. Ens trobam a un avió amb capacitat per a 1000 passatgers, a punt de partir. Una assistenta de l'avió anuncia per megafonia que el vol durarà 24 hores. Miram al nostre voltant. No estam acostumats a veure tanta diversitat de gent dins un avió. Començam a xerrar amb els nostres companys de viatge i a fer algunes estadístiques.

Per procedència, dels 1000 passatgers, 584 són asiàtics, 124 són africans, 95 d'Europa, 84 d'Amèrica del Sud, 55 pertanyen a l'antiga Rússia, 52 a Amèrica del Nord i 6 són australians i neozelandesos.

Pel que fa a la seva religió, 329 són cristians; 178 són musulmans; 167 es declaren no religiosos, i es qualifiquen a si mateixos com a agnòstics; 132 són hinduistes; 60 són budistes, 45 són ateu; 3 són jueus i 86 són d'altres religions.

També ens crida l'atenció l'edat dels viatgers: 330 són nins i nines i tan sols 60 tenen més de 65 anys.

Demanam a la gent a què se dedica professionalment: 5 són soldats, 7 són professors, 1 és empresari. Hi ha molts de pagesos i també obrers sense qualificació en atur. Uns altres fan feina en allò que els va sortint, sense un contracte fix; 4 són refugiats que escapen dels seu país per una guerra o desastre natural.

La assistenta de l'avió reparteix diaris i demana en quin idioma desitgen llegir-lo. Hi ha 165 persones que parlen mandarí; 86

anglès; 83 hindi; 64 espanyol; 58 rus i 37 àrab. Els altres grups parlen, per ordre de quantitat, bengalí, portuguès, indonesi, japonès, alemany, francès... i així fins 200 idiomes. Serà difícil que ens entenguem. A més, dels 670 adults, la meitat contesta a la assistenta de l'avió que no es molesti, ja que no saben ni llegir ni escriure.

Ja estam en ple vol. Ens sorprèn veure com serveixen el berenar. No pel servei en si, sinó per la manera de distribuir-lo. Hi ha 250 passatgers que tenen 3 palanganes de berenar cada un. I, a més, són tots europeus o nord-americans. Entre ells s'ho reparteixen i, si poden, s'ho roben. Fins i tot, n'hi ha algun d'ells que es queda sense palangana i d'altres en mengen fins a 4 o 5. Però en canvi, 550 persones tan sols prenen mig cafè i mitja ensaïmada. Així i tot, d'aquests darrers n'hi ha qualcun que es queda amb la ració d'ells i també pren fins a 4 palanganes. I... 200 passatgers, simplement, no tenen res per berenar.

Ha passat ja una hora de vol. De sobte ens causa sorpresa quan descobrim que 10 passatgers que creim que dormien, són... morts! Se senten molts de nadons plorar: 28 dones han parit en el recinte dels serveis. Després de tan sols una hora, ja som 1018 passatgers a l'avió. Amb un càlcul ràpid, descobrim que serem 1432 quan acabi el vol. On seuran els infants acabats de néixer? Hi haurà menjar suficient per a ells?

Han passat ja 6 hores de vol. Arriba l'hora de menjar. Sorprenentment, tornen menjar més que de sobra els mateixos que abans havien berenat. Fins i tot, encara una mica més mal distribuït que la primera menjada.

Quan duim 10 hores de vol, ja no ho

⁽¹⁾ Text adaptat de Juan Claudio Rodríguez Ferrera, *La economía mundial y el desarrollo*. Madrid, Acento (1997).

podem suportar més, i correm a demanar l'atenció de l'assistenta de l'avió perquè creim que s'hauria de fer qualche cosa. Ella ens confirma que els 100 "dormits" que hi ha, han mort realment. I ens explica les causes: 30 de fam, 10 de càncer i 10 són nadons que han mort en néixer. Els altres 50 han mort per altres malalties, per accident o per mort violenta.

Li demanam perquè no donen de menjar a tots per igual. Li proposam que es destini una part dels doblers que hem pagat pels bitllets a resoldre els problemes que hi estan havent. Ens contesta que ja s'han gastat els 3 milions que s'havien recaptat: 159000 euros en educar els passatgers més joves, 132000 euros en sanitat i 1810000 euros en armes, per si hi hagués bregues violentes dins l'avió.

No ho podem creure. Entram a la cabina del pilot. El bombardejam a preguntes:

- Com s'ha arribat a aquesta situació?
- Qui és el responsable?
- Perquè existeixen tantes diferències?
- Com pot morir tanta de gent?
- Tenim suficients recursos a l'avió per a tots els passatgers i els que van naixent?
- Per cert, *Cap a on anam?*

En aquest article la meua aportació tan sols es limita a la traducció del text. Una mica angoixant, no ho trobau... I que a ningú se li ocorri protestar!

NO A LA GUERRA!!!

Joan Seguí Pandango

No a la guerra

Déu del cel alçau la mà
per aturar aquest conflicte,
que serà cosa molt trista
per aquells que estan allà,
que la gent que es matarà
té tot el dret a la vida.

Els governants de la terra
duen els ulls aclucats,
fan bastants de desbarats
tant si és dreta com esquerra
cercant la pau dins la guerra
dels interessos creats.

L'egoisme és el causant
de tot aquest rebombori,
també ho és el petroli,
un líquid tan important,
i per imprudènci' l'estan vessant
fent que la fauna se mori.

Mig món s'ha pronunciat
amb voluntat absoluta;
la majoria s'immuta
quan veu el joc malparat.
Què pensa el potentat?
Què pensa? Quina excusa?

Bernat Coll Sureda

Presentam aquí una nova entrega d'aquest espai destinat a la nostra salut i ho feim dedicant, un cop més, les nostres paraules al col·lectiu de gent gran que ens llegeix.

En els darrers números us parlàvem de l'augment de població major de 65 anys que tenim a les nostres illes. Sabem que uns dels factors que han contribuït a l'augment de l'esperança de vida de la població ha estat una millora en la alimentació de la gent.

Tal com veiérem, un dels principals objectius del programa d'atenció a l'ancià,

que duu a terme l'ib-salut, era recomanar estils de vida saludables als nostres majors. Això inclou una alimentació equilibrada i que s'adapti a les necessitats de la gent gran, tenint en compte que l'alimentació es veu condicionada pels canvis biològics propis de l'edat.

L'envelliment afecta de forma important el processos de digestió, absorció i utilització de nutrients. Aquests factors condicionen les recomanacions dietètiques, nutricionals i les formes de cuinar quan pensam en persones d'edat avançada.

A l'hora de parlar de les normes bàsiques per a una alimentació equilibrada hem de conèixer una sèrie de punts claus molt importants per aconseguir aquest equilibri nutritiu:

–La quantitat d'energia aportada pels aliments ha de ser la necessària i ha d'anar en concordança amb el consum d'energia realitzat; quan disminueix l'activitat hem de disminuir l'entrada d'energia.

–Els principis immediats han d'acomplir un cert equilibri:

■ Els **hidrats de carboni** han de representar entre el 55 i el 60% de l'aportació calòrica diària, amb predomini dels hidrats de carboni complexos, com són els cereals, llegums, patates, farines, etc. No és convenient abusar dels sucres, dolços, mel, etc.

■ Els **greixos** més recomanats són els d'origen vegetal, com l'oli de oliva, de gira-sol, etc. i baixar el consum dels d'origen animal (saïm, mantega, margarina,...) molt més rics en colesterol i triglicèrids.

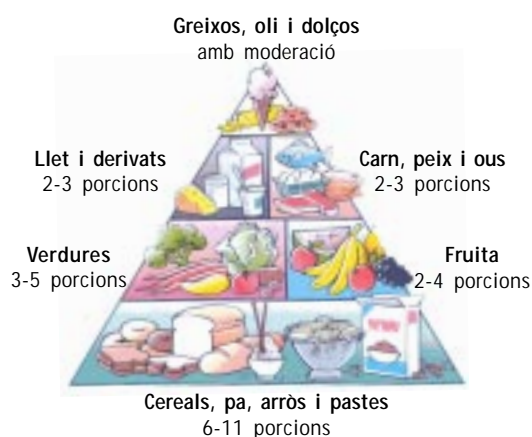
■ Les **proteïnes** que hem de consumir en més alt percentatge són les d'origen animal, peix blanc i blau, carn no greixosa, ous, llet i derivats, com el formatge i iogurts, i les d'origen vegetal, encara que són necessàries, les hem de consumir en menor quantitat (convé combinar llegum i verdures o llegum i cereals).

■ Pel que fa referència a **minerals i vitamines** hem de dir que, si diàriament consumim: 2 o 3 racions de derivats de la llet, 2 o 3 racions de verdures i hortalisses i 2 o 3 peces de fruita (millor sense pelar), haurem cobert les necessitats diàries d'aquests nutrients.

Grups d'aliments

Dividirem els aliments en 6 grups, tenint en compte la disponibilitat, els hàbits i les recomanacions alimentàries:

1. Cereals, pa, arròs i pastes
2. Verdures
3. Fruita
4. Llet i derivats làctics
5. Carn, peix i ous.
6. Greixos, oli, dolços.

Hem d'incloure els sis grups d'aliments diàriament a la nostra dieta en la quantitat que podem veure a la piràmide de l'alimentació.

La dieta ideal

El que es pretén a l'hora d'elaborar una dieta per a les persones grans es assegurar una bona disponibilitat de nutrients, unes preparacions culinàries agradables i un marc físic acollidor i sense tensions (Aranceta,1988)

No és necessari modificar la dieta, pot ser com la d'un adult sa, amb les precaucions i modificacions que el sentit comú ens indiquen, respectant la gana i els costums de cada persona.

1. Les dietes han de ser senzilles i de fàcil preparació.
2. Els aliments tendran una presentació vistosa i agradable.
3. S'ha d'intentar fer 4 o 5 menjades per dia.
4. La darrera menjada del dia serà poc abundosa i lleugera.
5. Es necessari beure de 2 a 3 litres de líquid al dia: 1,5 a 2 litres d'aigua i la resta en forma de suc de fruites, brous, llet, infusions, etc. Si no hi ha cap tipus de contraindicació poden beure 1 tassonet de vi negre a les menjades.
6. És necessari moderar el consum de cafè i begudes excitants (refrescs de cola, te...)
7. No s'ha d'abusar de l'alcohol.
8. És positiu mantenir dins les possibilitats els hàbits i gusts personals.
9. S'ha de menjar de tots els grups d'aliments però sense abusar en la quantitat.
10. S'ha de menjar a poc a poc i rosegar bé els aliments.

Font Aranceta, *Nutrición y salud pública*,1994

Les recomanacions finals, respecte a l'alimentació a la tercera edat, i que en realitat són vàlides per a qualsevol edat, són que volem incidir molt en la importància de seguir una dieta equilibrada on s'incloguin tots els grups de nutrients. Per això us recomanem a tots i totes, com a dieta ideal i que compleix els requisits abans esmentats, l'anomenada dieta mediterrània.

Darrerament i com a conseqüència dels canvis en el nostre estil de vida, havíem deixat aquesta dieta un poc de banda. Potser perquè ens havíem deixat influir més per alimentacions no tan sanes i pròpies d'altres llocs; però, ara per ara, ja està ben demostrat que aquesta és l'exemple més clar de com ha de ser una dieta saludable.

Per tant, aprofitem els productes de la nostra terra i bon profit!!

M. Antònia Mulet i Joan Reinés
infirmers

Bibliografia

- GAP. *Programa d'atenció a l'ancià*. INSALUD BALEARS. Juny 2000.
- Alimentación y Salud de la UNED. www.uned.es/pea-nutricion-y-dietetica-I/guia/presentacion.htm
- Escuela de Ciencias de la Salud. *Nutrición y dietética*. Fundación Salud y Sociedad.

Fotografia antiga

Fotografia de devers l'any 1920.

D'esquerra a dreta: **Madò Pereta Mussi, J. Maria Juliana i Catalina Punta.**

Foto cedida per Pep Juan Salem.

Sant Benet de Núrsia

El nostre sant va néixer a Núrsia, a l'Umbria, a la segona meitat del segle V. Era de bona família i rebé una acurada educació, però de ben jove es retirà a fer vida eremítica. La fama de la seva vida s'estengué aviat i el cridaren perquè dirigís, com a abat de Vicovaro, un grup de monjos i fundà una sèrie de monestirs. És tradició que la severitat i el rigor que els imposà va moure uns monjos a posar-li verí dins una copa per eliminar-lo, però quan l'anava a beure la copa es trencà miraculosament. El cert és que el renom que adquirí va atreure cada vegada més monjos i els monestirs augmentaren: sobre les ruïnes d'un temple pagà i una vil·la de Neró fundà el famós de Montecassino a més del de Terracina i sembla que fins i tot un a Roma.

Les temptacions diabòliques sovintejaren; en certa ocasió el dimoni adoptà la forma d'un ase pensant que sant Benet s'hi posaria damunt i se l'enduria camí de l'infern, però Benet li conegué les intencions, li tirà un cingol beneït damunt i el va obligar a treballar de valent en l'obra del monestir, aquella que en Banyeta volia destruir. Un pagès, que trobava que abusaven de la pobra bèstia i la feien treballar en excés, li deslligà el cingol; aleshores recuperà la forma de diable i fugí com esperitat, cames ajudau-me, davant l'estupor del pagès.

Per organitzar els nombrosos monestirs va escriure un codi de vida monàstica conegut com a *Regla de sant Benet*, d'una gran importància per la seva influència sobre el monaquisme. La regla consta de tres parts: doctrinal, litúrgica i disciplinària o d'ordenació interna del monestir. Era una regla molt severa, però de fet ha servit durant molts de segles, amb les necessàries adaptacions però conservant-ne l'esperit.

No s'ha de confondre aquest Benet amb sant Benet d'Aniana (segle VIII-IX), que realment es deia Vitizà i canvià el seu nom pel de Benet en honor del sant a què ens referim. Modificà la regla, i la seva legislació, coneguda com a *Regla de Benet II*, es pot considerar el codi fonamental de l'orde benedictí, d'una transcendència cabdal per a tota la vida monàstica.

Com que, segons la tradició, es va passar anys sencers sense ingerir més que aigua, era advocat contra la fam i la desgana. Es creu també que els nascuts el dia del seu sant (21 de març) tenen el do de veure els corrents subterranis, l'aigua de sota terra, i per això són bons saurins, bons cercadors d'aigua.

La vida en torn a sis cordes i un poble

Vaig créixer al costat d'una guitarra i d'una gran humanitat. Aquella guitarra arribà de L'Havana a Algaida l'any trenta dos cercant les mans i l'esperit de qui la havia de fer sonar els següents cinquanta-sis anys de vida, i amb aquesta vida i tota la vitalitat que el meu padrí Mariano hi posava a l'ofici de viure, m'hauria de descobrir els primers sons i el camí que darrere ell vaig prendre com a músic.

Com m'agradaria que la seva presència avui, aquí, fos més que tan sols espiritual i veiés que he arribat a ésser el músic que ell volia.

Com m'agradaria també que qualche dia jo mateix sentís per un moment un bri de tota bonhomia i transcendència que tenia aquell home senzill, d'ulls blaus i somriure ample i generós.

La guitarra d'en Mariano fou construïda a Cuba per un altre algaidí, un tal Company, constructor de guitarres de concert, i aquell instrument excepcional que el meu padrí

guardava amb la gelosia d'un tresor ara viu amb mi a Madrid, ella s'ha quedat per envellir al meu costat i per anar arreu del món sonant en mans de grans guitarristes, deixant a l'aire el seu so de vellut, ple i dolç de guitarra romàntica a molts d'enregistraments. La guitarra viu, alena bellesa i segueix seduint els esperits sensibles que la senten cantar.

I darrere les alabances a l'instrument, a mi m'envaeix una melangia íntima i fonda que em fa tornar amb la guitarra al món on vaig créixer, i torn sentir el fred de l'hivern d'Algaida, els llençols humits al carrer de Cavallers i ara sí, ara sí sona bé, sota l'arc de la immensa casa que acollí la meva infantesa i tenyint les cordes, els dits cansats d'en Mariano que, després d'una jornada de repartir paquets i sacs de segó amb el camió de l'agència, sempre trobava un moment per descobrir el seu amor, treure'l de l'estoig amb el mim de qui despulla un infant, i feia sonar una havanera o una peça d'en Calatayud amb la veritat de qui escriu el poema de la seva vida.

En aquell temps on vaig descobrir tan prest el meu camí, hi resideix tot el bagatge de la meva vida, i quan aquesta em duu a recórrer països llunyans ensenyant la música que faig, la música que vaig començar a fer a Algaida, són aquests records els que em fan sentir a pler i protegit pel meu passat; un passat de grandesa humana i emocional, que al cap i a la fi és l'única grandesa que ens fa sostenir un món on cada dia la solitud i la indiferència ens fan més pobres d'esperit.

Aviat, amb aquell envoltant s'adonaren que jo tenia sentit musical i que qualche cosa s'havia de fer; el padrí no em deixava tocar la seva guitarra enamorada ni per un casual, encara que jo la festejava quan ell era per Palma de feines, però prest em dugué un guitarró amb què ensenyar-me solfeig i a posar el dits. Del que mai no podré oblidar-me és d'un dia assolellat d'hivern en què en Mariano em dugué a ca l'amo Alberto de can Just i m'entimaren un tamboret de llautó perquè aprengué el ritme de pas i a tocar amb la banda la processó de l'encontre. Va ser la primera intervenció pública de la meua carrera i després de trenta anys, ja no sé si és fantasia o realitat, però crec que vaig perdre el ritme del pas un grapat de vegades i m'arribaren un parell de clotellades i mirades de "Què putes fa aquest nin" d'homes sempre presents a la meua memòria musical: el tio Tomeu Mariano d'es Campet, mestre Pere Joan i en Toni Rosseió, trenta anys més jove que ara.

I així anava passant la infància, mentre en Gustí Pur feia una volta i una salutació a canvi d'un tros de coca, el tio Nadal, en Rego, venia, sense jo entendre res, a posar una moixada dins un sac, al temps que la padrina feia segó a la porxada per una truja a la qual vaig posar nom.

Les bicicletes passaven hores infinites a can Ventall i els dissabtes de matí, abans d'anar a l'assaig de la banda, el saig es clavava, sense cap pietat, al costat de la caixa de sifons que hi havia davall la finestra d'allà on jo dormia, i amb aquella trompetilla estrepitosa i fora aturar el motoret, pregonava, ell sí de veres, les novetats i peregrinacions d'un poble que, a pols i amb una memòria massa fresca del passat, passava a la Democràcia.

El correu em portava, de la mà de la padrina i amb un *tebeo* del *Gato Félix*, cada setmana al poble, i davall de l'immens lledoner de ca nostra sortia del rigor de l'aprenentatge musical a base de pedrades i amistats amb els Manila, els Serrano i els Mates de cal secretari. I a les 12.30 de la meua vida d'infant cinc Santes, cinc Patriotes adoctrinaven la meua conducta i, amb la subtilesa d'una agulla de cosir m'ensenyaven com es viu amb austeritat i dignitat; amb un sentit senzill i clar de la justícia.

Que trist!, trobar-se anys després amb la decadència forçada d'uns cervells depredats de tota memòria i que l'únic mal que han fet és anar a missa de diumenge i resar pura.

Aquells temps van canviar moltes coses, però pot ser que la que més, fou com la tia Francisca Batle i la meua padrina Francisca, alliberades de quaranta anys de silenci, començaren a contar històries en veu alta. Sempre em va cridar molt l'atenció un detall de la meua prehistòria, i és com els meus dos repadrins, Don Justo Solà i Mestre Llorenç Batle coincidiren a Algaida cap a

l'any 36. Un fugia de les bombes que queien a Palma, l'altre va fugir de la por el que li quedava de vida, però durant aquells llargs anys de guerra s'entremeteren les circumstàncies necessàries perquè el destí, 25 anys després, tornàs a dur el meu pare Joan a Algaida, de la mà d'en Michel Llompart, per conèixer la meva mare Margalida.

Després de la guerra el padrí Justo tornà a Palma; l'altre, en Llorenç, va quedar a Algaida fent de sabater i, entre glosa i glosa, enyorava la llibertat i un fill exiliat del poble.

Tenir els batles presents a la sang és un repte i un orgull ser-ne part. A l'hora de triar quin havia de ser el meu quefer, fou un pes mal de dur.

A una edat quasi madura el padrí ja gaudia de temps per romandre pels Velòdrom o aferrat a la seva guitarra estimada o dormint l'esgotament de tants anys a qualche cadira de can Mulet. I la tia Francisca Batle, la seva germana, feia de marmessora de la memòria de la família, se n'ocupava bé, de fer-nos saber als joves d'on veníem i on teníem el cor: a l'esquerra, ben a l'esquer-

ra. Foren ella i la padrina, les que respongueren a moltes preguntes, incògnites i dubtes sobre la vida, la història i el perquè de tantes coses.

No era fàcil, per un jovenet dispers i inquiet com jo era, prendre decisions ni camins ja tan poblats de gent tan admirada, brillant i propera: el repadrí Llorenç, glosador. Els seus fills Pere, escriptor, i Mariano, músic. A la vegada els fills d'aquests: Llorenç, escriptor; Margalida, periodista de culte; la meva mare, pintora; i en Toni... En Toni, que després de jo anar perdut un grapat d'anys cercant el meu lloc, m'aferrà i em digué: "Joanet, fes música i deixa't anar de coverbos, que això sí que ho saps fer bé". I m'hi vaig posar en cos i ànima, a l'estudi de la música; es convertí amb una finalitat absoluta i vaig tenir la sort de tenir el suport incondicional dels meus pares, que ja feia un temps, a l'edat d'onze anys, m'havien comprat un piano per esclovellar, i el vaig esclovellar bé.

Als 19 vaig començar estudis a Barcelona, junt a un mestre que m'obrí el misteri de la ciència de la música, i després de moltíssims fatigosos viatges d'anar i tornar a Barcelona, cada dimecres amb un vaixell de càrrega de la *Naviera Mallorquina*, d'on el meu padrí jove era oficial, vaig quedar a viure a Barcelona. Quin lloc mes hermós, em pareixia; a pesar de lo fotut d'aquells anys d'estudiant, em sentia tan viu, tan despert i obert a tot el que se m'oferia... Quan aquell vaixell partia del port de Palma a les 7 de l'horabaixa, tot quedava enrera, la família, els amics, el poble, i per davant l'aventura de créixer amb un objectiu tan hermós i que llavors semblava tan fàcil i possible. Em vaig lliurar d'una manera obsessiva a aprendre, i cada dia, quan més me n'adonava del poc que sabia, més m'obsessionava en l'estudi; fou molt intens

aquell període per arribar a avui i donar-vos fe que encara tenc molt per aprendre.

A Algaida la música sonava com mai ho havia fet abans. En Biel Majoral cantava a la terra tresors de la nostra herència cultural; l'Orquestrina d'Algaida feia ballar tota Mallorca; S'Arrual Jazz Mort s'engendrava davall un plàstic, a Sa Pleta; la Banda, amb un nou mestre, n'Emilio, es refeia amb un caramull de gent jove i, de tant en tant, n'Andreu Trobat em cantava qualche tonada amb aquella veu... I quina veu!

L'evolució musical d'Algaida era òbvvia, enrera quedaven aquells pioners: en Toni Calderó, n'Alberto de can Just i el padrí, que fundaren l'orquestra "RAPIAL", que ve de Randa, Pina i Algaida, o la de ball "Los Boyero", vés a saber d'on surt el nom. A aquella època i aquella inspiració primeirenca pertany el pasdoble "Castellitx".

Que meravellós i necessari, que en un futur els néts de la meva generació tinguin la possibilitat de fer música sense haver de partir enfora del poble i que puguin arribar molt més lluny d'on hem arribat nosaltres.

Que meravellós i necessari seria tenir uns responsables polítics sensibles i vius per adonar-se que la cultura musical és l'indicatiu més actiu del nivell cultural d'un poble, i així incentivassin el seu desenvolupament com toca. Fa poc un amic i cèlebre compositor estranger em comentava espantat que és quasi un miracle que en aquest país surtin músics de qualitat; que els que ho són, ho són sense remissió, perquè hi neixen; ja que la infraestructura per arribar a ser-ho, com es pot arribar a ser misser o futbolista, no existeix. De fet, Balears es l'única comunitat autònoma de l'Estat sense un Auditori de Concerts públic.

Un estiu vaig tornar de Barcelona per dir adéu al padrí Mariano; se'n va anar fora

dir res, un vespre després d'un homenatge que li feren a Lluçmajor. Vaig poder acomiadar-me d'ell, i amb mi un caramull de gent que vingué de tot Mallorca; i amb la Banda l'acompanyaren fins dalt del carrer dels Cavallers i, just a l'enfront de la porta alta on visquérem, a l'altura de la caixa de sifons i de la finestra on vaig despertar tants de dies amb el so de la seva guitarra, li oferiren un aplaudiment sord i emocionat. Molts sabien que se n'havia anat un àngel.

Aquell estiu ja no hi eren tampoc en Gustí Pur, ni mestre Pere Joan, ni n'Alberto, el saig ja no feia sonar la renouera trompetilla i el tio Nadal, en Rego, es va posar al front de les Patriotes, que eren a dos dies de deixar de cosir les mudades de les algaidines.

Vaig marxar, i encara ho faig. La feina i les obligacions professionals i artístiques em mantenen a Madrid, i d'allà visc l'exili a la resta del món que acull el meu treball amb mim i gratitud. Viure lluny dels teus no és cosa fàcil, pot ésser que la compensació equilibri la mancança, però a mesura que passen els anys més t'apropes des de la distància a allò que estimes, a allò que és teu i part d'un mateix, de tu mateix, perquè és a Algaida on vull ser, i sempre tomar a sentir el fred de l'hivern, i ara, davall els lledoners de la plaça, veure com creix la joventut i els meus nebots.

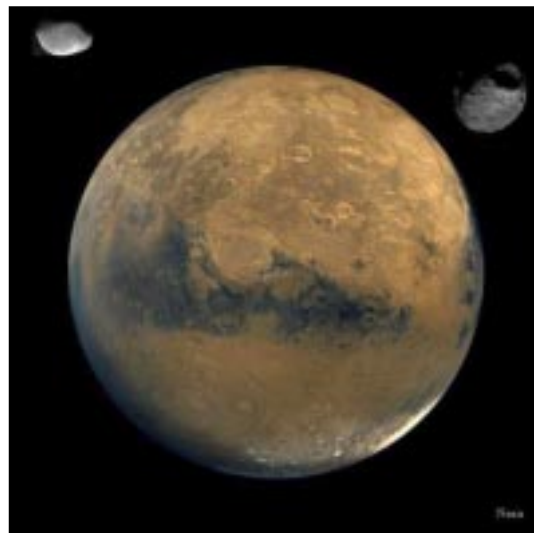
Com deix escrit al meu darrer treball discogràfic, on hi ha un tema anomenat Algaida, "Algaida és el punt geogràfic amb mes relleu del meu cor", i no n'és gens de gratuït, això. Tot el que he contat avui és el que fa possible qui som, i qui jo som és el resultat de la música que escric i enseny al món, i que esper fer-ho per molts d'anys en nom del meu poble, que viu amb mi constantment.

Bones festes i feliç futur a tots.

Joan Valent

Mart és un dels planetes més importants que es coneixen i l'anomenem el planeta vermell. Aquest color tan característic suggereix que les seves planures poden estar formades per òxids metàl·lics, sobretot de ferro, és a dir, de materials semblants a la pols que fa el ferro quan es rovell. És aproximadament el doble de petit que la Terra, com també, és el doble de gran que la Lluna. Així i tot, és un dels planetes més petits del Sistema Solar, ja que d'inferiors a ell, només hi ha Mercuri i Plutó. Un dia a Mart equival quasi al mateix que per a nosaltres, perquè és de 24 hores i 37 minuts: traslladat allà, qualsevol dels nostres rellotges, compliria bastant bé la seva funció, si no fos per un petit avanç d'una mitja hora al dia. És el quart planeta que gira més a prop del Sol (va després de nosaltres, la Terra), ho fa a 227.800.000 quilòmetres, i tarda 687 dies (terrestres) en fer una volta a la nostra estrella. L'any marcià, doncs, dura quasi el doble que el nostre i es divideix en quatre estacions (igual que nosaltres), que vendrien a equivaler: primavera, estiu, tardor i hivern. Mart constitueix la "frontera" que hi ha entre la classificació de planetes del nostre Sistema Solar: hi ha els planetes interiors o terrestres (són els que estan més a prop del Sol: Mercuri, Venus, Terra i Mart); tenen una composició i característiques similars a la Terra. Més enllà de Mart, hi apareixen el que són els planetes exteriors, però entre el primer planeta exterior més proper, Júpiter, i Mart hi ha una immensitat d'espai on giren al voltant de 50.000 "planetes menors", anomenats asteroides, i se'ls anomena el cinturó d'asteroides. Els planetes exteriors són: Júpiter, Saturn, Urà, Neptú i Plutó. Aquests, amb l'excepció de Plutó, no són terrestres, sinó grans boles de gasos amb remolins i líquids, units per l'acció de la gravetat, i formant la seva forma circular. Plutó és extremadament petit i està format per roca i gel. A mesura que ens allunyam del Sol, les distàncies o separacions entre els planetes (les seves òrbites) van fent-se més grans. Els 227 quilòmetres que separen Mart del Sol

tenen una gran repercussió sobre les seves condicions ambientals. Per exemple, la quantitat d'energia que rep del Sol és menys de la meitat de la que rep la Terra i, per això, la il·luminació és més dèbil i les temperatures tendeixen a ser molt baixes. Així i tot, també s'ha de destacar que té dos casquets polars, on hi ha masses gelades (com a la Terra al Pol Nord i Sud); la diferència és que a Mart, el Pol Sud està format d'aigua, mentre que el Nord està format per diòxid de carboni congelat. Mart té una superfície molt erosionada. El seu congost més gran, Valles Marineris, és 10 vegades més llarg que el Gran Canó d'Arizona (EUA) i el seu volcà més gran és el volcà extingit més alt del Sistema Solar: arriba als 26 quilòmetres d'altura, mentre que la muntanya més alta de la Terra: l'Everest, només arriba als 8 quilòmetres (8.000 metres). Mart, a diferència de nosaltres, té dues llunes; una es diu Fobos i l'altra Deimos, i el més peculiar és que la primera, Fobos, és la que fa voltes més a prop del planeta i cada vegada s'hi acostava més; és a dir, Mart l'atreu cap a ell i, d'aquí uns 30 milions d'anys, serà destruïda quan col·lisióni contra la seva superfície. Aquesta només és una petita introducció sobre aquest planeta tan famós respecte al seu paregut amb la Terra; per això, us en donaré més informació més endavant.

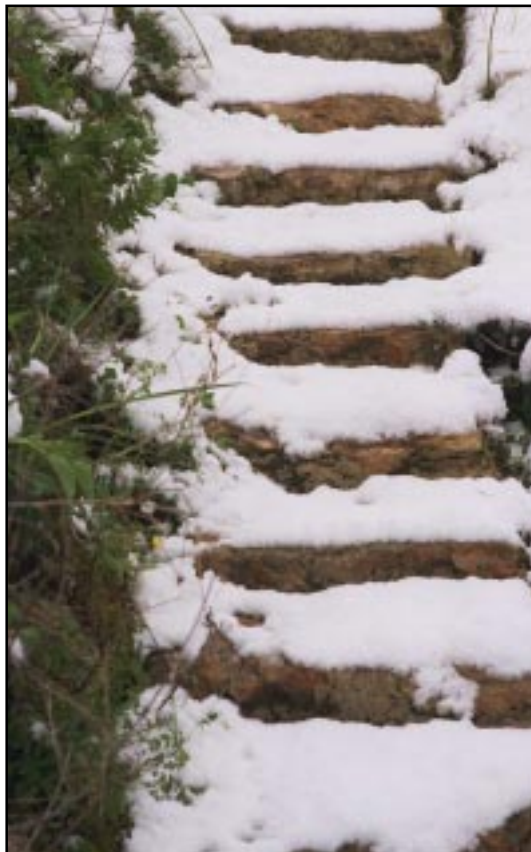
“Oh, el bon goig de la nevada!”, diu Maria Antònia Salvà des d’un dels seus poemes, per celebrar la nevada d’enguany. “Any de neu, any de Déu”, canta el refranyer, optimista, sense tenir en compte les barrumbades bèl·liques que ennegreixen el cel. “Any de neu, any de Déu... però que no caigui dins lo meu”, remata el pagès, que ja no creu ni en els refranys. Quin és el misteri de la neu que, a pesar de tot, sempre ens emociona?

“Que n’és de blanca
la neu de gener
tenyint un carrer
del poble de Randa”

No és un poema de Jacint Verdaguer, perquè enguany ja no en celebrem l’aniversari.

La neu, una fita dins la memòria, un illot dins el mar de la vida.

Text i fotografies: **Miquel Serra**

Futbol

Primera Preferent

La participació de l'equip de preferent aquesta temporada transcorre amb més pena que glòria pel que fa als punts obtinguts i a la classificació que justament marca l'inici del darrer terç de competició.

Bastants d'entrebancs per poder mantenir un mateix equip: les lesions, les expulsions, etc. priven tal vegada de donar més consistència a un equip que, per altra banda, ens tenia mal acostumat de la passada temporada.

El C. E. Algaida de preferent, a l'inici del darrer tram de la lliga, figura amb 30 punts a la catorzena posició.

Els darrers resultats han estat:

Algaida-Campos 3-1
Independent-Algaida 1-1
Algaida-Andratx 0-1
P. Arrabal-Algaida 2-1

Juvenils

Aquests són els resultats de l'equip de juvenils de primera regional grup A:

Algaida-Murer
 Ajornat per incompareixença de l'equip murer
P.R. Llull-Algaida 8-1
Algaida-Espanya 3-1

Aquests resultats, mescla de bons resultats amb golejades en contra, demostren que amb un poc més de concentració es pot millorar aquesta feina de cara al tram final. A hores d'ara, amb 30 punts figuren a la sisena posició.

Cadets

Aquesta sí que és una edat excepcional, sobretot pels que l'enyoram.

Ho deim perquè l'equip de cadets són bons jugant a futbol, però tal vegada la inconstància de l'edat i l'esperit rebel (que no és dolent) fan que el joc canviï totalment d'un dia a l'altre.

Es Pla-Algaida 7-0
Algaida-Santanyí 0-2
Artà-Algaida 8-0

Infantils

Els infantils d'en Joan Nicolau no han reprès, com s'esperava, d'un equip tècnic i que sap jugar a futbol, però que falla en defensa i rep molts de gols; i això en futbol és molt delicat.

Algaida-Manacor 1-6
Petra-Algaida 3-0
Algaida-Can Picafort 2-2
Algaida-Campos 0-3

Alevins

Els darrers resultats de l'equip d'en Mateu Llull han frenat les expectatives de cara als primers llocs de la classificació. Ara només falta seguir lluitant per recuperar la primera posició. Hi ha equip per aconseguir-ho.

Algaida-Cardessar 1-1
Marier-Algaida (ajornat)
Algaida-Alaró 8-1
Santanyí-Algaida 3-3

Benjamins

Els més petits continuen la seva lliga particular amb els

equips situats de mitjans de la classificació per avall, ja que el grup davanter duu una diferència molt grossa. Com deim, a la seva lluita hi són.

Algaida-Arenal 1-7
Felanitx-Algaida 1-0
Algaida-Olímpic 4-4
Llucmajor-Algaida 2-4

Femení

Les nines del C. E. Algaida duen una competició esplèndida: ocupen la tercera posició de la taula i aspiren a remuntar llocs de cara al darrer esprint de la lliga. Ànim.

Independent-Algaida 0-2
Algaida-Sa Vileta 5-1
Son Cladera-Algaida 3-1
Algaida-Sa Pobra 3-1

Atletisme

Campionats de Mallorca

Durant els mesos de febrer i març se celebren els campionats de Mallorca d'hivern i ja podem donar els primers resultats que han estat molt positius per al Club Atletisme Algaida.

El dia 8 de febrer es va celebrar el Campionat de Mallorca de cros individual i per equips, a la Torre dels Enegistes de Manacor; l'atleta Kristin Maschke d'Algaida va quedar campiona de Mallorca en categoria aleví femenina. Així mateix, l'equip d'Algaida d'aquesta categoria, format per Kristin Maschke, Sara Adán, Jéssica Rodríguez, Carmen Wernicke i Meritxell Fernández es va proclamar campió de Mallorca per equips: les cinc atletes quedaren entre les dotze primeres. La prova era de 2000 metres.

En categoria benjamí masculí l'equip d'Algaida també va quedar campió de Mallorca (1000 m.); l'equip estava format pels atletes Miquel Moyà, Pablo Adán, Francisco de la Insua, Vicenç Canyelles, Joan Janer, Carles Rodríguez i Pau Sánchez Iraola.

El dia 15 de febrer l'equip infantil masculí d'Algaida va guanyar la medalla de bronze del campionat de Mallorca de pista. L'equip estava format per Carles Sánchez, Jaume Juan, Joan Sebastián Muñoz, Rafel Jaume i Estefan Romanu i participaren en les modalitats de pes, llargada, 60 m, 60 m tanques i 1000 metres.

El mateix dia el nostre atleta Bernat Moyà, que l'any passat es va proclamar campió de Balears de pes, disc i javelina, va quedar classificat primer en pes (4 kg) en categoria cadet (hem de tenir en compte que enguany és de primer any) i va llançar fins a 10,74 metres.

I la setmana següent l'atleta aleví masculí Bogdan Julian Tudosa va quedar subcampió masculí de cros en la distància de 2000 metres.

Continuarem informant.

Joan Trobat

A la fotografia podem veure la campiona Kristin Maschke juntament amb el campió masculí (del Joan Capó).

es saig

Programació

Dilluns

22.00 **No te tallis**
Musical

Dimarts

22.00 **X**
Musical

Dimecres

22.00 **Titoieta de lux**
Música electrònica

Divendres

18.00 **El soterrani**
Música dels 60 i 70
21.00 **La terra de tothom**
Contes d'arreu del món
22.00 **Sons d'una terra llunyana**
Música i entreteniment

Dissabte

10.00 **Sidecar**
Magazine cultural
11.00 **Bon dia Algaida**
Magazine d'actualitat
13.00 **La terra de tothom**
Contes d'arreu del món
14.00 **Sons d'una terra llunyana**
Música i entreteniment
16.00 **Tot queavy**
Musical
17.00 **Baleigs**
Música amb arrels
18.00 **20%**
Musical
19.00 **Boogie Woogie Country Girl**
Rock'n'roll
20.30 **L'enemic interior**
L'ona dissident

Diumenge

16.00 **Gabba Gabba Hey**
Exclusivament ramones
17.00 **1984**
Magazine punk
18.00 **Blitzkrieg 84**
Musical punk

Titoieta Ràdio

NATURA-PARC

EXCURSIÓ 1. TRIMESTRE
EDUCACIÓ INFANTIL

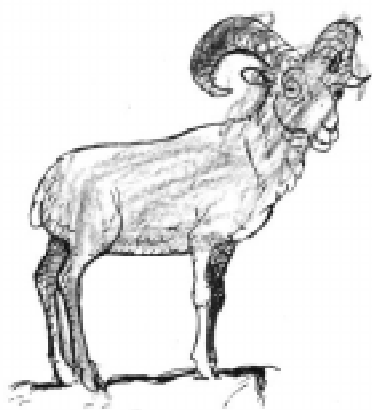
AQUESTS SÓN ALGUNS DELS ANIMALS
QUE HE VIST:

PORC ESPÍ

PAPALLONA

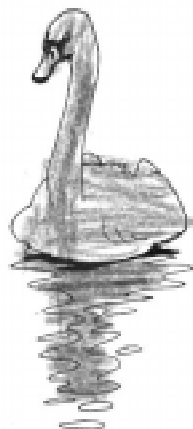
MUFLÓ

ESTRUC

VOLTOR NEGRE

UGNE

Producte Balear la marca i el gust de les Illes

Productors, distribuïdors i consumidors han descobert, amb la marca Producte Balear, el gust de les Illes que, després de quatre anys i per primera vegada, ha centrat íntegrament la fira Agroalimentària. Això ha estat possible gràcies a l'esforç de la conselleria d'Economia, Comerç i Indústria del Govern de les Illes Balears que ha conjugat tradició i modernitat amb l'obertura de nous mercats i la incorporació del disseny amb un objectiu molt clar: consolidar l'activitat industrial a Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

Per altra banda, la IV edició d'Agroalimentària va acollir la I Trobada de Joves Cuiners de Mallorca i el VII Campionat de Cuiners de Balears, a la vegada que es presentà la nova Denominació d'Origen Oli de Mallorca i les Marques Geogràfiques, Herbes de Mallorca i Peix que Bota.

I és que els productes de les Illes Balears trobaren l'aparador perfecte en el saló de Fires i Congressos de Palma des del dia 5 fins al 9 de febrer. No debades hi havia un total de 60 expositors, que representaven 125 firmes de sectors com aigua i refrescos, infusions, conserves, envinagrats, denominacions d'origen i consells reguladors, maquinària per a l'alimentació, organismes oficials, pastisseria i gelats, productes agrícoles i olis, productes càrnics, embotits, productes lactis i ous, productes ecològics, serveis, vins i caves i licors.

Tots els productes tant agroalimentaris com artesanals o industrials que omplien els 1.300 metres quadrats del saló de Fires i Congressos de Palma s'identificaven amb la marca Producte Balear, això és fets amb matèria primera autòctona de les Illes Balears o bé que hi han tengut la seva darrera transformació o elaboració.

De les múltiples activitats que es varen dur a terme a Agroalimentària, la presentació de la Denominació d'Origen Oli de Mallorca va tenir una importància cabdal. A partir d'ara, amb aquest segell de qualitat oficial, el consumidor reconeixerà els olis d'oliva de la classe extra elaborats a l'illa de Mallorca amb olives de les varietats mallorquina, arbequina o picual.

La de l'Oli de Mallorca és la quarta Denominació d'Origen de les Illes Balears i la número dotze d'olis de l'Estat espanyol. Això no obstant, la Comissió Europa ha ratificat les decisions del Govern de les Illes Balears i del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació espanyol que ja han reconegut la qualitat de l'Oli d'Oliva de Mallorca.

L'objectiu d'aquesta nova Denominació d'Origen és revaloritzar la producció d'oli d'oliva a Mallorca, on durant els darrers anys, ja ha experimentat una important impuls. No debades la producció mitjana d'oliva dels darrers anys a Mallorca es troba al voltant d'unes 500 tones per any, mentre la qualitat mitjana d'oli d'oliva verge produït a Mallorca és prop de 210 tones. En termes econòmics, això suposa un valor d'uns 290.000 euros anuals.

El segell Denominació d'Origen, el principal certificat de qualitat reconegut a Europa, indica que el producte etiquetat

reuneix les característiques que marca l'ordenació oficial de la Unió Europea.

Ara bé, a més de la presentació de la Denominació d'Origen Oli de Mallorca, també es varen promocionar les marques geogràfiques Herbes de Mallorca i Peix que Bota; dues etiquetes que facilitaran l'elecció al consumidor que cerca qualitat.

Dins el marc d'Agroalimentària, va tenir lloc la I Trobada de Joves Cuiners de Mallorca i el VII Campionat de Cuiners de Balears, al qual varen prendre part un total de 20 cuiners de distints indrets de les Illes. Trobada i Campionat s'arrodoniren amb conferències i debats sobre el present i el futur del sector.

Tot i amb això la importància de les indústries agroalimentàries radica en el seu valor estratègic de diversificació econòmica i de foment de l'equilibri territorial. En aquest sentit, el vicepresident del Govern de les Illes Balears i conseller d'Economia, Comerç i Indústria, Pere Sampol, destacà que "com més preparades estiguin les indústries transformadores, més podrem ajudar el sector primari, el camp i el sector pesquer". O sigui que "les indústries agroalimentàries donen sortida al producte primari, el transformen i li donen un valor afegit més. Així, es destemporalitzen i es rendabilitzen els productes", explicà.

A més a més "aquestes indústries també juguen un valor estratègic en el sentit que, quan hi ha molta producció, donen sortida a uns productes que, altrament, saturarien el mercat i farien davallar els preu", concloué Sampol.

Per tot això, la conselleria d'Economia, Comerç i Indústria ha dedicat molts d'esforços a impulsar la modernització de les indústries transformadores a la vegada que s'ha apostat pel disseny com un valor afegit a l'hora d'atreure el públic a consumir aquests productes. Finalment, comerciants i Govern de les illes Balears han col·laborat per promocionar la marca Producte Balear. Amb aquesta intenció, a més de la publicitat convencional, s'ha obert una pàgina web de Producte Balear que, en tan sols un any, ha estat guardonat en dues ocasions, una d'elles per Yahoo, i ha estat visitat més de 800.000 vegades. Concretament, Yahoo li concedí el premi com la millor pàgina web econòmica en català per contingut, disseny i, sobretot, per accessibilitat.

Per altra banda, no es pot passar per alt que, segons dades de l'Institut d'Estadística, l'any 2001, el sector de l'alimentació i la beguda va generar un total de 740 milions d'euros, amb la qual cosa es convertí en el grup industrial que va obtenir més ingressos. És més les 613 empreses del sector ocupen aproximadament 6.000 empleats.

Ara bé, a banda de la important contribució a potenciar la creació de llocs de feines, la meta és assegurar la continuïtat dels productes illencs i aprofitar la seva qualitat perquè, tant consumidors com fabricants, se'n sentin orgullosos.

Alimentària

IV Saló del Producte Agroalimentari de les Illes Balears
Recinte Firal de Palma del 5 al 9 de febrer

vés-te'n a casa amb les teues barbes brutes i el teu xiclet. vés-te'n a casa amb els teus polls i les teus lladelles, ets fals, tot és fals. duus els dòlars ben amagats. somrius darrere les teues ulleres que no et fan cap de servei. vés-te'n a casa mesquí amb la teua novel·la.

vés-te'n a casa al teu watergate al teu merder a nixon. no tornes a eivissa la blanca a mallorca. no ens fas cap falta. vés-te'n vés-te'n a la CIA. no et volem. no et volem veure amb la teua indiferent mirada per damunt els nostres cossos els nostres dies la nostra pobresa.

oh fills de la gran USA. perquè hi haurà un dia que no podrem més i llavors ho podrem tot, perquè arribarà un dia que no et permetrem esperar als nostres aeroports amb els peus bruts damunt la tauleta

mentre beus eucarísticament el teu refresc la teua coca. vés-te'n vés-te'n d'una vegada i no tornes mai més. vés-te'n i no tornes amb els mariners. vés-te'n d'una vegada oh fill de la gran USA vés-te'n.

Vicent Andrés Estellés

QUAN ARRIBA EL MOMENT DE DESFILAR,
molts no saben
que l'enemic és el qui camina
al davant.
Que la veu que els mana
és la veu de l'enemic,
i que els qui parlen de l'enemic
són, ells mateixos, l'enemic.

Brecht (versió de **F. Formosa**)

CANT DE MI MATEIX
22 [fragment]

No sóc únicament el poeta de la bondat,
no em nego a ésser
també el poeta de la perversitat.

Què és aquesta xerrameca sobre la veritat i el vici?
M'empeny el mal i m'empeny la reforma del mal,
romanc indiferent.
El meu pas no és el de qui tot ho troba malament ni
el de qui tot ho rebutja,
humitejo les arrels de tot allò que ha crescut.

Walt Whitman (versió d'**A. Bartra**)

"L'art és viure amb gràcia" va dir
a algú com a si mateix. Conversava
de la sardonalla, del fenàs, la revenissa,
el coscoi, la corretjola, el capblau,
la cogula, l'eritja, la romaguera,
la verdolaga: eren els éssers
vegetals que feien planta..., sentien
que la solitud és invasiva,
eren allí, existien i, per tant, eren bons,
ignoraven que eren terminals
entre els albons, se feien veure,
mostraven a les clares de la nit i del dia
que a ran de mar
l'art era viure sense encàrrec i amb gràcia.

Blai Bonet

INTRÈPID

Allí on estiguis, cava endins
profundament!
Allí al dessota hi ha la font!
Deixa que els homes ombrívols cridin:
"Al dessota sempre hi ha... l'infern!"

Friedrich Nietzsche

Per omplir el variat d'aquest mes hem visitat www.mallorcaweb.com/magpoesia/, la pàgina d'internet de Magisteri Teatre que ofereix la possibilitat de múltiples lectures poètiques, com per exemple una selecció de poemes a favor de la pau.

Número 27

Pel març de 1983 ES SAIG començava a parlar de les eleccions que s'acostaven i dels rumors que corrien; es parlava de quatre o cinc candidatures (al final foren quatre) i semblaven excessives, sobretot avesats a les anteriors, les primeres democràtiques, amb només dues llistes (UCD i Independents d'Algaida). L'editorial estava dedicat a aquest tema i també n'Andreu Majoral en parlava: "Algaida davant les eleccions".

La portada i comentaris de les pàgines interiors se centren en la festa d'en Camestortes, que s'havia celebrat per tercera vegada i que començava a arrelar de nou a la vila. Recordem, però, que el consistori que entrà arran de les eleccions es va desentendre de la festa i passaren molts anys esperant la seva ressurrecció.

L'Ajuntament informava del plec de condicions i ordenança del servei de recollida de fems que tot just s'havia implantat i també de l'aprovació del pressupost ordinari que era de 24.938.000 pessetes; si el comparau amb l'actual comprovaréu que ha pujat una mica.

Començava una secció nova que s'ha conservat des d'aleshores, amb alts i baixos; es tracta d'unes planes dedicades a Ses Escoles, amb treballs fets pels alumnes i també amb informació del funcionament i activitats.

Hi havia també les seccions habituals d'"Un Sord", "Solcar", "Pina", "Esports", "Noticiari", etc. Una "Notícia d'Arxiu" explicava l'origen del convent de monges agustines del nostre poble: era conseqüència d'una donació del prevere Miquel Mulet i Cerdà que s'havia d'invertir en l'adquisició d'una casa per a aquestes monges; això era l'any 1882. Per cert que el testament especifica que "si per qualsevol motiu deixassin d'existir dites monges, la quantitat que s'hagués gastat per a aquest fi s'inverteixi una tercera part en almoines als pobres d'Algaida, altra tercera part en oficis a la mateixa i l'altra tercera part en robes i ornaments de la mateixa Parròquia".

Finalment direm que la "Xerradeta" la firmaven na Jerònia Oliver i en Miquel Serra: el protagonista era en Rafel Antich "Xaremec" com a col·leccionista de peces de ceràmica popular, posseïdor d'una col·lecció que aleshores superava els 1500 objectes; explicava l'origen i formació del recull, els viatges fets seguint aquesta curolla i comentaris sobre la situació de la ceràmica popular en general i concretament a Mallorca.

Una xerradeta amb...

També sembràvem melons i síndries dins d'una quarterada de terra molt bona, "Lo d'en Julià" li dèiem, que està dins el comerç de Punxuat.

Anàreu mai a escola?

Tots els al·lots d'aquella contrada, que érem una bona guarda, anàvem a prendre les oracions per poder combregar, a ca una dona del poble que li deien madò Catalina "Santa". Hi anàvem els vespres per no perdre temps de dia. A escola, en canvi, no hi vaig anar mai.

Com us divertíeu en aquell temps?

Per Pasqua, record que cantàvem el "Deixem lo dol" i llavors fèiem balls a damunt l'era, que quasi sempre eren a les cases de Punxuat, el punt de trobada de tot aquell redol. També anàvem qualche vegada per Sa Comuna, perquè ens queia més a prop

que Algaida i s'hi reunia molta gent. Les vetlades, les passàvem a les cases de Punxuat jugant a cartes: a l'escambrí, a paretles i a morronxa.

Quan i amb qui us casàreu?

Amb en Macià de Can Moll, quan jo tenia 25 anys i ell dos més que jo. Era de Sa Comuna, però li tirava més venir per Punxuat, per ventura li devia convenir. Tenguérem dos fills. El major, en Jaume, va ser 15 anys pubil, fins que arribà na Maria, la filla.

Quins records teniu de la guerra civil?

A la nostra família no ens va afectar per res, però record que quan deien que mataven gent, vengué una partida de joves d'Algaida quan ja vivíem a Can Moll, a Sa Comuna, i em suplicaren que si venien els falangistes a cercar-los, no diguéss res. Es-

Margalida Torrents Muntaner de Can Moll

taven amagats dins la garriga més espessa de Sa Costa de Sa Serra. Més endavant, quan la guerra ja era acabada, es presentà una patrulla de vigilància i volien que en Macià anàs a vigilar un grup de presoners que tenien tancats a Randa. Ell els va respondre que no podia deixar-me tota sola amb un infant petit i amb totes les feines de la nostra barquera. Es veu que els va convèncer perquè se n'anaren dient que ens portàssim bé.

Quin “secret” teniu per haver arribat a 100 anys?

Cap ni un, a no ser que he procurat fer una vida sana, amb molta de feina, i de salut ringo rango, perquè així mateix he estat operada tres vegades. Als 18 anys vaig partir la rosa, i en aquell temps molta gent se'n moria. A Can Gofis se'n moriren tres; a Can Coent moriren home i dona; a Can Gallot, veïnat de Son Puigserver, també morí una nina, perquè deien que en lloc de covar la malaltia s'aixecà per jugar abans d'hora. Jo em vaig salvar perquè els meus pares em tengueren molta cura. Als 43 anys m'operaren del fetge i també tenc un ull que no és meu. Ara estic molt bé de salut i puc menjar de tot; però per beure només tast l'aigua. De vi, abans en bevia, però amb l'operació del fetge ho vaig deixar. Record que mon pare tenia un cortinel·lo de 6 litres de cabuda, que era tot de fusta; l'omplia de vi a Algaida, el posava dins una saqueta i se'l penjava a l'esquena, i a peu cap a Son Puigserver.

Sempre anàveu a peu cap a la Vila?

Sempre, sempre. Me'n record que els dissabtes a vespre partíem cap a Algaida per fer posada a ca els padrins del carrer de l'Amargura i l'endemà de bon matí ens cri-

dàvem, amb la germana, per anar a missa primera, que era a les sis. Els pares arribaven el mateix diumenge, després d'arreglar els animals, per anar a la missa de les vuit, i així cada setmana.

I de la ràdio i de la televisió, què me'n direu?

La ràdio arribà a ca nostra relativament prest, devers els anys 60. Hi escoltàvem els discs sol·licitats de Ràdio Andorra, que eren una gran cosa, i les novel·les. La televisió ja és més recent i de tot d'una pareixia cosa de bruixeria, però també m'hi he entretengut molt.

Quan vinguéreu a viure al poble?

Això va ser quan es va morir en Macià, dia 1 de setembre de l'any 1975, quan jo ja tenia 72 anys. Na Maria, la filla, ja era casada i les nines havien d'anar a escola, i això fou un altre motiu per venir al poble, perquè el temps que la filla tenia cura de les fora viles, jo li guardava les nines. Els primers anys per aquí, m'entretenia pelant ametlles i després ja només m'he dedicat a fer vida de jubilada, passejar amb les amigues, jugar a cartes... Tenc tres nétes, dues de na Maria i una d'en Jaume, i dos renets de la part d'en Jaume.

Produeix una sana enveja l'estat de salut de madò Margalida, que als seus 100 anys posseeix una memòria excel·lent, millor que la de qualque entrevistador, que amb 50 anys menys, no se'n recorda del que va fer fa una setmana. Gràcies per la xerradeta i que us puguin fer molts d'homenatges cada 25 de novembre, a partir d'enguany.

Miquel Satre Pujol *Fiolet*

Margalida Torrents Muntaner *de Can Moll*

Madò Margalida fou notícia fa uns mesos perquè va complir els 100 anys, una edat que molt poques persones han assolit al nostre poble, i per això rebé un merescut homenatge de les nostres autoritats, dels familiars i dels coneguts. Prové madò Margalida d'un temps on les malalties modernes com l'estrès no es coneixien; en canvi, d'altres que avui curam amb un simple medicament eren sovint mortals. Amb madò Margalida, que no coneixíem, tenguérem una agradable conversa un fred horabaixa d'un diumenge de febrer, amb la seva nora de testimoni. Tot quant segueix n'és el resum.

Quan i on vàreu néixer?

Dia 25 de novembre de l'any 1903, era el dia de Santa Catalina i ma mare per això feia festa. Vaig néixer a Son Puigserver, just darrere Punxuat, però quan era joveneta passàrem a viure a Can Tropell, també al mateix redol de cases i en direcció a Son Canals. Ara em diuen de Can Moll perquè

el meu home ho era i aquesta possessioneta està entre Purgatori i Son Canals, ja dins Sa Comuna.

Què féreu de joveneta?

Sempre he fet de foravilera i de ben jove ja feia la feina d'un home, perquè mon pare estava fotut de l'esquena i segons què no ho podia fer, i jo havia de remar. Totes les feines de fora vila he fet, manco llaurar; però esterrossar, sembrar, segar i batre, sempre. Record que en aquell temps encara no hi havia màquines de segar i ho fèiem a mà, amb la falç. Cavàvem llobades i entrecavàvem el sembrat. També guardava porcs de dia i la guarda de les ovelles de nit.

Quines eren les tresetes més importants d'aquell temps?

La més important era la de les ametlles i si tenies qualche animal, com conills, porcs... també anaven bé si els podies vendre a bon preu, perquè amb la nostra barquera ja en teníem prou. No era nostre tot quant contràvem i sempre agafàvem qualche finca a mitges i així ens arreglàvem. Teníem guarda d'ovelles i un parell de truques. Record que amb la venda dels ous cada setmana podíem comprar per les nostres necessitats; ja fos oli, sal, fideus...

